

Protokół

z kontroli problemowej przeprowadzonej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Skarżysku - Kamiennej

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Skarżysku Kamiennej jest jednostką organizacyjną utworzoną do realizowania zadań własnych i zadań zleconych gminy z zakresu pomocy społecznej. Swoim obszarem działania obejmuje miasto, w którym zamieszkuje 48 416 mieszkańców. Prezydentem Miasta jest Pan Roman Wojcieszek.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Skarżysku - Kam. został powołany na mocy Uchwały Nr XIII/64/90 Miejskiej Rady Narodowej w Skarżysku-Kamiennej z dnia 26 lutego 1990 roku w sprawie powołania jednostki budżetowej pod nazwą „Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Skarżysku-Kamiennej”.

Ośrodek posiada własny REGON 290507889 i NIP 663-13-38-562.

Dyrektorem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skarżysku – Kam. jest Pani Bożena Bętkowska.

Ośrodek działa w oparciu o:

Statut stanowiący załącznik do Uchwały Nr XL/105/2009 Rady Miasta w Skarżysku Kamiennej z dnia 29 października 2009r. w sprawie Statutu Ośrodka Pomocy Społecznej w Skarżysku Kamiennej.

Regulamin organizacyjny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skarżysku - Kamiennej wprowadzony Zarządzeniem Nr 16/2009 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej z dnia 16.11.2009 r.

Upoważnienie Prezydenta Miasta Skarżysko Kamienna z dnia 21 kwietnia 2004 roku dla Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy.

Upoważnienie Prezydenta Miasta Skarżysko Kamienna z dnia 21 listopada 2007 roku dla z-cy dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach :

1. Renata Gwóźdź - koordynator kontroli - straszy specjalista w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 84/2012 z dnia 07 lutego 2012 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Segiecińską,
2. Barbara Nowak - Kierownik Oddziału na podstawie upoważnienia do kontroli nr 83/2011 z dnia 07 lutego 2012 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Segiecińską,
3. Zofia Syska - Koordynator Wieloosobowego Stanowiska ds. Organizacyjnych na podstawie upoważnienia nr 89/2012 z dnia 8 lutego 2012r. wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Murawską.

Kontrola została wpisana do *Książki kontroli, rewizji, inspekcji, lustracji, badania itp. Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skarżysku Kamiennej* pod pozycją Nr 2/2012.

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 09 – 10 lutego 2012 roku.

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o art. 22 § 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r., Nr 175, poz. 1362 ze zmianami) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r. Nr 61, poz. 543).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2011 r. do dnia kontroli.

Przedmiotem kontroli było:

1. Funkcjonowanie ośrodka w zakresie zatrudnienia i organizacji pracy.
2. Ocena realizacji zadań własnych gminy dofinansowywanych z budżetu państwa.
3. Jakość usług opiekuńczych na terenie gminy ze szczególnym uwzględnieniem usług świadczonych na rzecz osób niepełnosprawnych, przewlekle chorych lub osób w podeszłym wieku.
4. Kontrola jakości pracy socjalnej poprzez analizę indywidualnych przypadków ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystania instrumentów pracy socjalnej - kontraktu socjalnego oraz wdrażania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
5. Zbadanie procedury opracowania i wdrażania przez gminę strategii rozwiązywania problemów społecznych.

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Skarżysku – Kam. mieści się w samodzielnym budynku będącym własnością Urzędu Miasta przy ulicy Sikorskiego 19, tel. 41 25 25 025, 25 25 035. Zajmuje pomieszczenia usytuowane na piętrze i parterze, wyposażone w sprzęt umożliwiający wykonywanie pracy biurowej. Warunki lokalowe nie dają klientom możliwości swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność – w jednym pokoju pracuje od 5 do 6 pracowników socjalnych.

Teren gminy został podzielony na cztery rejony opiekuńcze proporcjonalnie do liczby mieszkańców.

Głównymi problemami występującymi w środowisku, wymagającymi interwencji MOPS jest bezrobocie, długotrwała choroba oraz niepełnosprawność.

Wyplata świadczeń z pomocy społecznej realizowana jest w kasie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Ad. 1 Funkcjonowanie ośrodka w zakresie zatrudnienia i organizacji pracy.

W Ośrodku zatrudnionych jest ogółem 149 pracowników, w tym dyrektor, z-ca dyrektora, 27 pracowników socjalnych przeprowadzających wywiady środowiskowe, 53 opiekunki, oraz pracownicy Środowiskowego Domu samopomocy, stołówki, pracownicy realizujący zadania z zakresu świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych i dodatków mieszkaniowych.

Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz pracownicy realizujący zadania z zakresu pomocy społecznej posiadają kwalifikacje zgodne z ustawą o pomocy społecznej oraz z rozporządzeniem w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych.

Wszyscy pracownicy socjalni zatrudnieni w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Skarżysku-Kam. posiadają legitymacje służbowe wydane według wzoru określonego rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej z dnia 19 kwietnia 2005 roku w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. Nr 77, poz. 672). Do obowiązków pracowników socjalnych należy: przyjmowanie zgłoszeń klientów o udzielenie pomocy społecznej, rozpoznanie i diagnoza potrzeb socjalnych mieszkańców, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych i kompletowanie niezbędnej dokumentacji do przyznawania świadczeń, wnioskowanie o udzielenie pomocy, prowadzenie akt osobowych klientów.

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych jest zgodny z art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 rok o pomocy społecznej (Dz. U z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.). W kontrolowanej jednostce na jednego pracownika socjalnego przypada 1793 mieszkańców.

(zał. nr. 1 –wykaz pracowników MOPS w Skarżysku Kamiennej)

Ad. 2 Ocena realizacji zadań własnych gminy dofinansowywanych z budżetu państwa Zasilki stałe.

W roku 2011 pomoc w formie zasiłku stałego przyznano dla 323 osób, w tym dla 268 samotnych W styczniu 2012 roku pomoc kierowana była do 262 osób.

Kontroli poddano akta na podstawie, których wydano decyzje nr:

PS II 8122/905/VI/2011; PS II 8122/804/I/2008 i zmiana wysokości świadczenia decyzją PS II 8122/804/III/2009zm, PS II 8122/804/III/2010zm, PS II 8122/804/IX/2010zm; PS II 8122/422/IX/2010; PS II 8122/925/II/2011; PS II 8122/506/II/2009; PS II 8122/514/III/2008 i zmiana wysokości świadczenia PS II 8122/514/IX/2011zm.; PS II 8122/263/IV/2010zm; PS II 8122/789/IV/2009zm; PS II 8122/979/X/2011; PS II 8122/922/XII/2010; PS II 8122/586/XII/2011; PS II 8122/513/IV/2008; PS II 8122/900/IX/2011; PS II 8122/971/IX/2011; PS II 8122/972/X/2011;

Dokumentacja prowadzona jest w teczkach osobowych opatrzonych imieniem i nazwiskiem oraz adresem klienta. Skontrolowana dokumentacja zawiera dokumenty potwierdzające opisaną w wywiadach sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną i materialną klienta oraz osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym. Dokumenty potwierdzane są „za zgodność z oryginałem”, zawierają datę wpływu do ośrodka. W decyzjach informowano stronę, że „za osoby pobierające zasiłek stały organ orzekający odprowadza składkę na ubezpieczenie zdrowotne. Osoba podlegająca obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego uzyskuje prawo do świadczeń zdrowotnych”.

Decyzje o przyznaniu pomocy osoby zainteresowane odbierały osobiście, tylko w sporadycznych przypadkach decyzje wysyłane są pocztą.

Ośrodek opłacał składki na ubezpieczenie zdrowotne zgodnie z art.17 ust.1 pkt 20 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 66 ust.1 pkt 26 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W 2011 roku Ośrodek odprowadził składkę zdrowotną za 251 osób wydatkując na ten cel 98 396 zł. W stosunku do trybu i zasadności przyznanych świadczeń nie wniesiono zastrzeżeń.

Zasiłki okresowe.

W roku 2011 pomocą okresową objęto **787 osób** na kwotę **1 145 907 zł**. Głównym powodem przyznawania pomocy było bezrobocie – 700 osób, długotrwała choroba – 50 i niepełnosprawność - 37. Kwoty zasiłków pokrywane były przede wszystkim z dotacji celowej. Wysokość zasiłków jest zgodna z art.38 ustawy o pomocy społecznej.

Kontroli poddano dokumentację osób objętych pomocą na mocy decyzji :

PSII8123/3909/VII/2011;	PSII8123/3909/V/2011;	PSII8123/3944/II/2012;
PSII8123/3944/X/2011;	PSII8123/2347/I/2012;	PSII8123/2347/XI/2011;
PSII8123/1729/XI/2011;	PSII8123/4460/I/2012;	PSII8123/4460/IX/2011;
PSII8123/3254/VII/2011;	PSII8123/4306/VIII/2011;	PSII8123/4306/V/2011;
PSII8123/2501/VI/2011;	PSII8123/2501/III/2011;	PSII8123/809/I/2012;

Ze skontrolowanych akt wynika, że na każdy wniosek o pomoc pracownicy socjalni sporządzali wywiad lub jego aktualizację (każdy wniosek opatrzony datą wpływu). W aktach ponadto znajdują się aktualne dochody z zakładów pracy, odcinki emerytur i rent, zaświadczenia z powiatowych urzędów pracy oraz zaświadczenia o wysokości świadczeń rodzinnych.

Pomoc przyznawano w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej i kodeksu postępowania administracyjnego W decyzjach jest aktualny publikator ustawy o pomocy społecznej. Informowano stronę o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji. Do zasadności udzielanej pomocy nie wnosi się uwag.

Wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Pomocą w ramach wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w 2011 roku do dnia kontroli objęto ogółem **3 105 osób**, a ogólny koszt Programu wyniósł **1 650 017 zł** (dotacja 1 119 190 zł oraz 530 827 zł ze środków własnych). Pomoc w formie posiłków otrzymało **1 302 dzieci, młodzieży i dorosłych** ze 925 rodzin, na które Ośrodek

wydatkował **131 036 zł**. Na zakup żywności przyznano zasiłki celowe dla **1 055** osób ze 667 rodzin na kwotę **915 110 zł**.

Dożywianie prowadzone było w niżej wymienionych placówkach oświatowych na terenie miasta Skarżyska-Kam. (zał. nr 2 - wykaz szkół w załączeniu):

Lp	Nazwa szkoły	Liczba uczniów dożywianych od 01.I.-31.XII 2011r.	Liczba uczniów dożywianych od 01.I.2012r. do dnia 7.II.12r	Średni koszt posiłku	Rodzaj posiłku
1.	Szkoła Podstawowa Nr 1	39	23	3,50 zł	pełny obiad
2.	Szkoła Podstawowa Nr 2	12	10	3,50 zł	pełny obiad
3.	Szkoła Podstawowa Nr 3	77	51	3,50 zł do VI.11r. 3,70 zł	pełny obiad
4.	Szkoła Podstawowa Nr 4	9	8	2,50 zł	jedno gorące danie
5.	Szkoła Podstawowa Nr 5	52	31	3,50 zł	pełny obiad
6.	Szkoła Podstawowa Nr 7	35	26	3,50 zł	pełny obiad
7.	Szkoła Podstawowa Nr 8	45	43	3,50 zł	pełny obiad
8.	Szkoła Podstawowa Nr 9	16	9	6,59 zł	jedno gorące danie
9.	Szkoła Podstawowa Nr 13	49	33	3,50 zł	pełny obiad
10.	Gimnazjum Nr 1	33	13	3,50 zł	pełny obiad
11.	Gimnazjum Nr 2	38	29	3,70 zł	pełny obiad
12.	Gimnazjum Nr 3	59	25	3,70 zł	pełny obiad
13.	Gimnazjum Nr 4	5	3	2,50 zł	jedno gorące danie
14.	Zespół Placówek Edukacyjno-Wychowawczych	16 1	8 1	4,00 zł 8,50 zł	pełny obiad całodzienne wyżywienie

15.	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy	3	2	8,00 zł	całodzienne wyżywienie
16.	Przedszkole Nr 1	38	1 18	3,60 zł 4,50 zł 4,05 zł	pełny obiad całodzienne wyżywienie
17.	Przedszkole Nr 2	3	1	do VI. 5,00zł 4,30 zł	całodzienne wyżywienie
18.	Przedszkole Nr 3	5 2	3 1	3,50 zł 4,70 zł 4,10 zł	pełny obiad całodzienne wyżywienie
19.	Przedszkole Nr 4	8	7	4,50 zł 4,05 zł	całodzienne wyżywienie
20.	Przedszkole Nr 6	16	11	4,50 zł 4,05 zł	całodzienne wyżywienie
21.	Przedszkole Nr 7	28	18	4,50 zł 4,05 zł	całodzienne wyżywienie
22.	Przedszkole Nr 9	7	5	4,50 zł 4,05 zł	całodzienne wyżywienie
23.	Przedszkole Nr 10	31	2 19	3,60 zł 4,50 zł 4,05 zł	pełny obiad całodzienne wyżywienie
24.	Przedszkole Nr 12	16 22	12 7	3,60 zł 4,50 zł 4,05 zł	pełny obiad całodzienne wyżywienie
25.	Przedszkole Nr 16	15	12	4,50 zł 4,05 zł	całodzienne wyżywienie
26.	Przedszkole przy SP Nr 9	6	4	5,94 zł 6,59 zł	jedno gorące danie

Ponadto Ośrodek do 31 grudnia 2011 roku opłacał posiłki za 10 uczniów, którzy uczęszczają do innych szkół poza terenem miasta. Koszt gorących posiłków wynosi od 1,59 zł do 25,00 zł z całodziennym utrzymaniem. Od stycznia 2012 roku do dnia kontroli Ośrodek opłaca posiłek dla 7 uczniów uczęszczających do szkoły poza Skarżyskiem Kam. Koszt posiłku wynosi od 1,59 zł do 25,000 zł z całodziennym wyżywieniem.

Ogółem do grudnia 2011 roku pomocą w formie dożywiania objętych było łącznie 696 dzieci z 427 rodzin. Natomiast w okresie od stycznia do dnia kontroli pomocą tą objęto 444 dzieci z 293 rodzin.

Dzieci na terenie miasta Skarżyska-Kam. tylko w 3 szkołach (30 dzieci) otrzymywały i w dalszym ciągu otrzymują jedno gorące danie, pozostałe jedzą pełny obiad.

Pomoc w wyżej wymienionej formie udzielana była na wniosek rodziców dziecka.

Na mocy art. 6a ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w 2011 roku dyrektorzy szkół zgłosili potrzebę dodatkowego dożywiania 146 dzieci z rodzin nie spełniających kryteriów dochodowych lub innych względów. Od stycznia 2012 roku do dnia kontroli pomocą w formie posiłku w ramach 20 % objętych zostało 82 osoby.

W okresie wakacyjnym dla dzieci przyznawane były zasiłki celowe na zakup żywności. Dzieci, które uczestniczyły w zorganizowanych formach wypoczynku letniego tj. kolonie czy półkolonie miały pokrywany przez MOPS koszt wyżywienia.

W ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” bezpłatne posiłki przyznano dla 563 dorosłych osób, a dla 43 posiłki zostały dowieszone do miejsca zamieszkania. W roku bieżącym ze stołówki MOPS wydawane są bezpłatne obiady dla 348 osób, a dla 23 osób posiłki dowożone są do miejsca zamieszkania.

Ponadto dla 1704 osób dorosłych przyznano zasiłek celowy na zakup żywności.

Kwota zasiłku celowego na zakup żywności w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” została określona w Zarządzeniu Nr 14/2008 z dnia 29.12.2008 r. Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skarżysku-Kamiennej. Ustalono dzienną stawkę żywieniową dla jednej osoby na kwotę 4,00 zł. Zarządzenie to obowiązywało do 31.12.2011 r. Zarządzeniem Nr 13/2011 z 19 grudnia 2011 roku Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skarżysku-Kamiennej ustalono dzienną stawkę dla jednej osoby w wysokości 4,50 zł. Zarządzenie obowiązuje od 01 stycznia 2012 roku.

Wysokość przyznawanego zasiłku celowego na zakup żywności stanowił iloczyn dziennej stawki żywieniowej, ilość dni w danym miesiącu oraz ilość osób uprawnionych do tej formy pomocy.

Rada Miejska nie podejmowała uchwały dotyczącej zwiększenia kryterium dochodowego, ze względu na małą liczbę decyzji odmownych (7 osób).

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy celowej* w ramach realizacji wieloletniego programu „*Pomoc państwa w zakresie dożywiania*” nr:

PS II 8121/41/I/II/III/IV/V/VI/2012P; PS II 8121/24/I/II/III/IV/V//2012P; PS II

8121/38/I/II/III/IV/V/VI/2012P; PS II 8121/90/I/II/III/IV/V/VI/2012P; PS II

8121/591/VI/VII/VIII/IX/X/XI/XII/2011P; PS II 8121/638/VII/VIII/IX/X/XI/XII/2011P;

PS8121/249/I/II/III/IV/V/VI/2012/P; PSII8121/121/I/II/III/2012/P;
PSII8121/1105/XI/XII/2011/P; PSII8121/1130/XII/2011/P; PS8121/981/IX/X/XI/XII/2011/P;
PSII8121/777/VII/VIII/IX/X/XI/XII/2011/P; PS8121/569/VI/VII/VIII/IX//X/XI/XII/2011/P

oraz pomoc w formie gorącego posiłku:

dzieci

PS II 8125/Ppd/120/IX/2011; PS II 8125/Ppd/30/IX/2011; PS II 8125/Ppd/49/IX/2011;
PS II 8125/Ppd/282/X/2011; PS II 8125/Ppd/46/IX/2011; PS II 8125/Ppd/93/IX/2011;
PS II 8125/Ppd/275/XI/2011;

osoby dorosłe

PS I 8125/402/XI/2011; PS I 8125/355/IX/2011; PS I 8125/229/III/2011;
PS I 8125/301/VIII/2011; PS I 8125/185/VII/2011; PS I 8125/264/VIII/2011;
PS I 8125/294/XI/2011; PS I 8125/292/IX/2011; PS I 8125/365/X/2011;
PS I 8125/373/X/2011;

W aktach stanowiących podstawę do przyznania pomocy znajduje się kompletna dokumentacja - aktualizacje wywiadów oraz pozostałe załączniki określające sytuację materialno-bytową osób i rodzin ubiegających się o pomoc. Ponadto w aktach osób, które otrzymują zasiłki celowe są zaświadczenia lekarskie stwierdzające niemożność korzystania przez osoby zainteresowane z gorących posiłków na stołówce. Pomoc w formie gorących posiłków Ośrodek przyznaje na pół roku.

Do zasadności przyznanej pomocy nie wniesiono zastrzeżeń.

Ad. 3 Jakość usług opiekuńczych na terenie gminy ze szczególnym uwzględnieniem usług świadczonych na rzecz osób niepełnosprawnych, przewlekle chorych lub osób w podeszłym wieku.

Usługi opiekuńcze w 2011 roku świadczone były przez 53 opiekunki domowe, zatrudnione przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach umowy o pracę. Opiekunki posiadają następujące wykształcenie: 1- podstawowe, 12 – zawodowe, 37 – średnie i 3 wyższe. Pomocą objęto 264 osoby. Usługi wykonywane były za odpłatnością.

W roku bieżącym do dnia 31 stycznia 2012 roku usługi opiekuńcze świadczone 200 osobom.

Odpłatność za usługi reguluje Uchwała Nr V/24/2011 Rady Miasta Skarżyska-Kamiennej z dnia 17 lutego 2011 roku w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze, warunków częściowego lub całkowitego zwalniania z opłat, oraz trybu ich pobierania. Zgodnie z uchwałą, odpłatność za usługi ponoszą osoby, których dochody przekraczają 130 % obowiązującego kryterium dochodowego. Średni koszt jednej godziny ustala Dyrektor Ośrodka na podstawie średniej wartości 1 godziny pracy

opiekuna zatrudnionego w MOPS na dzień 31.XII minionego roku, a zatwierdza Prezydent Miasta Skarżyska – Kamiennej w drodze zarządzenia.

W trakcie kontroli sprawdzono akta o następujących numerach decyzji:

PS V 8130/163/2011; PS V 8130/102/2011; PS V8130/9/2011; PS V.8130/3/2012;
PS V.8130/89/2012; PS.V.8130/71/2012; PS.V.8130/164/2011; PS.V.8130/58/2012;
PS.V.8130/67/2011; PS.V.8130/174/2011

W okresie objętym kontrolą Ośrodek realizował zadanie związane ze świadczeniem specjalistycznych usług opiekuńczych (art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej) dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej. W myśl art. 50 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do poszczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. Rodzaje specjalistycznych usług opiekuńczych, kwalifikacje osób świadczących te usługi oraz warunki i tryb ustalania i pobierania opłat za specjalistyczne usługi świadczone osobom z zaburzeniami psychicznymi, jak również warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia z tych opłat, ze względu na szczególne potrzeby osób korzystających z usług, reguluje rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 roku w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. z 2005 roku Nr 189,poz. 1598).

W roku 2011 Ośrodek objął wyżej wymienioną formą pomocy 89 osób ze 78 rodzin. W roku bieżącym usługi specjalistyczne świadczone były w 70 środowiskach dla 79 osób.

Specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi wykonuje 10 osób, w tym: 7 w wykształceniu wyższym pedagogicznym, 1 – psycholog, 1 osoba z wykształceniem wyższym pielęgniarstwie, oraz jedna z wykształceniem wyższym – bibliotekoznawstwo oraz studia podyplomowe z pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej i oligofrenopedagogiki.

Sprawdzono akta o numerach decyzji:

PS VI.23/124/12; PS VI.100/122/10; PS VI.42/117/07; PS VI.96/115/06 i zmiana odpłatności za usługę PS VI.22.115/12; PS VI.84/113/06 oraz zmiana odpłatności
PS VI.21/113/12; PS VI.94/111/05; PS VI.92/110/05 i decyzje zmieniające:
PS VI.75/110/06; PS VI.82a5/110/06 i PS VI.97c/110/06; PS VI.28/110/07;
PS VI.25 i 38/110/08; PS VI.27 i 47/110/09; PS VI.29 i 55 /110/10; PS VI.15/110/11;
PS VI.45 i 82 /110/11; PS.VI.90/142/11; PS.VI.27/142/12; PS.VI.45/141/10;
PS.VI.44/140/10; PS.VI.61/139/11; PS.VI.25/137/12; PS.VI.35/136/12

W aktach znajdują się wymagane dokumenty tj. aktualny wywiad środowiskowy, zaświadczenie z Poradni Zdrowia Psychicznego o konieczności usług lub karta wypisu ze szpitala, orzeczenie o niepełnosprawności oraz zaświadczenia o wysokości dochodów lub odcinki rent i emerytur. W decyzjach przyznających pomoc usługową jest nieaktualny publikator ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej. O przedłużeniu pomocy usługowej decyduje Zespół Koordynujący usługi specjalistyczne, w skład którego wchodzi: kierownik sekcji, psycholog, terapeuta i pracownik socjalny. Zespół ten ocenia postępy i decyduje o przedłużeniu usługi na kolejny okres.

Osoby wymagające opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy usługowej i opiekuńczej w miejscu zamieszkania, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej skierował do domów pomocy społecznej. W 2011 roku Ośrodek rozpatrywał 32 wnioski o skierowanie do domu pomocy społecznej. Wydano 25 decyzji kierujących do domu pomocy społecznej, 4 decyzje kierujące do Krajowego Ośrodka Mieszkalno-Rehabilitacyjnego w Dąbku dla Osób Chorych na Stwardnienie Rozsiane oraz 2 decyzje odmowne. Spośród osób skierowanych 19 zostało umieszczonych w domu pomocy, 3 osoby zrezygnowały z umieszczenia, a 2 nadal oczekują na miejsce. Łącznie w 2011 roku w domach pomocy przebywało **83 osoby** skierowane przez MOPS. Z tego tytułu gmina częściowo partycypowała w kosztach utrzymania tych osób i wydatkowała na ten cel **1 310 099 zł**. W 14 przypadkach rodziny ponosiły częściowo koszty utrzymania swoich bliskich w DPS – od 50 zł do 1220 zł.

W roku bieżącym do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wpłynęło 8 wniosków o skierowanie do domu pomocy społecznej. Do dnia kontroli wydano już 3 decyzje kierujące (2 osoby zostały już umieszczone w DPS), trzy sprawy są w trakcie rozpatrywania i osoby te zostaną skierowane do domów pomocy społecznej oraz jedna osoba otrzymała decyzję odmowną .

Ad 4 . Kontrola jakości pracy socjalnej poprzez analizę indywidualnych przypadków ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystania instrumentów pracy socjalnej - kontraktu socjalnego oraz wdrażania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Praca socjalna (art. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej) jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Wymogi jej prowadzenia określa art. 6 pkt 12 cyt. wyżej ustawy, gdzie określono ją jako działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub

odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

W kontrolowanym Ośrodku pracę socjalną w 2011 roku prowadzono ze 1020 rodzinami.

Praca socjalna miała na celu pomoc i wsparcie w przezwyciężeniu problemów życia rodzinnego, motywowanie osób uzależnionych do podjęcia i kontynuowania leczenia odwykowego, pomoc w uzyskaniu orzeczenia o stopniu niepełnosprawności i świadczeń rentowych lub emerytalnych, pomoc przy zatrudnieniu. Ponadto pracownicy socjalni na bieżąco monitorują środowiska, w których zamieszkują nieletnie dzieci, a gdzie istnieje prawdopodobieństwo występowania problemu alkoholowego. Pracownicy pomagają w pisaniu pism urzędowych np. pozwu o alimenty, czy rozwód. Udzielają różnego rodzaju poradnictwa, informują podopiecznych gdzie mogą uzyskać konkretną pomoc. W niektórych przypadkach pracownicy socjalni stają się „mediatorami” rodzinnymi, angażując się w rozwiązywanie problemów czy konfliktów rodzinnych.

Pracownicy socjalni z wizyt kontrolnych sporządzają notatki służbowe.

W 2011 r. w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Skarżysku – Kam. z podopiecznymi zostało zawartych 51 kontraktów socjalnych oraz 88 w ramach projektu systemowego „*Nowe Szanse w MOPS*”.

Kontrakty sporządzone są prawidłowo, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1 marca 2005 roku w sprawie wzoru kontraktu socjalnego.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w partnerstwie z Powiatowym Urzędem Pracy w Skarżysku-Kamiennej w okresie od 2008 do 2013 roku realizuje projekt współfinansowany ze środków unijnych pod nazwą „*Nowe Szanse w MOPS*”. Celem przedsięwzięcia jest aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Jest on adresowany do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym: bezrobotnych, niepełnosprawnych, uzależnionych i współuzależnionych oraz osób nieaktywnych zawodowo z uwagi na opiekę nad dziećmi lub innymi osobami zależnymi., a także do młodzieży w wieku od 15 do 25 lat zagrożonej wykluczeniem społecznym. Osoby te w ramach projektu miały dostęp do poradnictwa specjalistycznego realizowanego w Klubie Integracji Społecznej, zajęcia z profilaktyką uzależnień, psychologiem, lekarzem medycyny pracy, doradcą zawodowym, informatykiem oraz prawnikiem. Oferowana była również terapia psychologiczna, rodzinna i psychospołeczna.

Dotychczasowymi rezultatami projektu jest:

- 236 osób zdobyło nowe kwalifikacje poprzez udział w kursach i warsztatach zawodowych;
- 37 osób rozpoczęło naukę w różnych typach szkół, nawet w wyższych uczelniach, w tym 13 osób ukończyło;
- 201 osób uczestniczyło w zajęciach z informatyki oraz języków obcych;
- 142 dzieci wyjechało na integracyjne kolonie letnie;
- 1 176 świadczeń wypłaconych osobom wykonującym prace społecznie użyteczne u 23 pracodawców z terenu miasta;
- dla osób niepełnosprawnych zakupiono sprzęt rehabilitacyjny oraz wykupiono zajęcia i turnusy rehabilitacyjne;
- zorganizowano 25 spotkań integracyjnych;
- wszyscy beneficjenci mogli korzystać z różnych form wsparcia i poradnictwa specjalistycznego oraz pracy socjalnej;
- 12 osób podjęło zatrudnienie na otwartym rynku pracy.

Dzięki oferowanej pomocy i wsparciu uczestnicy projektu mieli szansę rozwijać swoje umiejętności społeczne, a poprzez udział w zajęciach zmienić postawę, zwiększyć aktywność i motywację do podejmowania samodzielnych działań poprawiających sytuację życiową.

W pomieszczeniach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej we współpracy z PUP utworzono w 2010 roku Lokalny Punkt Informacyjny – Konsultacyjny PUP w Skarżysku-Kam. Od stycznia 2011 roku uruchomiono Samorządową Elektroniczną Platformę Informacyjną (SEPI), dzięki której Ośrodek ma możliwość zamawiania drogą elektroniczną zaświadczeń o przebiegu rejestracji podopiecznych jako osób bezrobotnych i wydruku tych zaświadczeń bezpośrednio w budynku MOPS.

Przy MOPS funkcjonuje Klub Integracji Społecznej, w ramach którego działa Punkt Interwencji Kryzysowej, gdzie z pomocy m.in. prawnika, psychologa czy pracownika socjalnego mogą skorzystać osoby dotknięte problemem przemocy domowej lub inne osoby, które potrzebują wsparcia i pomocy w rozwiązywaniu swoich problemów.

Przy MOPS działa Oddział Miejski Towarzystwa Przyjaciół Dzieci, który obejmuje m.in. Integracyjne Ognisko Wychowawcze, w którym pomocą i wsparciem obejmowane są dzieci i młodzież w wieku szkolnym. Organizowany jest także dla nich wypoczynek letni i wycieczki.

Ponadto MOPS jako instytucja jest członkiem Skarżyskiego Partnerstwa Lokalnego na rzecz rozwiązywania problemów społecznych i gospodarczych lokalnej społeczności.

Ad. 5 Zbadanie procedury opracowania i wdrażania przez gminę strategii rozwiązywania problemów społecznych, w tym:

- powołanie Zespołu roboczego,***
- diagnoza sytuacji społecznej gminy ,***
- analiza SWOT (opis szans i zagrożeń oraz słabych i mocnych stron gminy),***
- określenie celów strategicznych i operacyjnych, harmonogram realizacji, sposób monitorowania realizacji strategii.***
- realizacja celów strategicznych i operacyjnych ujętych w strategii.***

Aktualnie obowiązujący dokument dotyczący rozwiązywania problemów społecznych w gminie Skarżysko-Kamienna został przyjęty Uchwałą Nr XXIX/136/2006 Rady Miasta Skarżysko-Kam. z dnia 6 października 2005 r. w sprawie Gminnej Strategii Polityki Społecznej na lata na lata 2005-2015 (zał. nr. 3)

Powołanie zespołu roboczego

Zarządzeniem Nr 232/2004 Prezydenta Miasta Skarżysko-Kam. z dnia 8 grudnia 2004 r. w sprawie powołania Zespołu ds. opracowania i realizacji Gminnej Strategii Polityki Społecznej powołany został Zespół roboczy, w skład którego weszli przedstawiciele Urzędu Miasta Skarżysko –Kam. oraz zaproszonych do udziału w pracach Zespołu organizacji i instytucji z terenu miasta mających wpływ na kształtowanie polityki społecznej. Na koordynatora Zespołu powołano panią Bożenę Bętkowską- Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, która tę funkcję pełni do chwili obecnej.

Strategia została opracowana na podstawie danych statystycznych dotyczących Miasta Skarżysko-Kamienna takich jak: sprawozdania GUS, informatory statystyczne opracowane przez Wydział Rozwoju i Promocji Miasta, informatory PUP, sprawozdania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Zakładów Opieki Zdrowotnej. Korzystano również z informacji przedstawionych m.in. przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Komendę Powiatową Policji, Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności,

Diagnoza sytuacji społecznej gminy.

Na podstawie analizy danych statystycznych za lata 2001-2004 sporządzono diagnozę sytuacji społecznej gminy w następujących obszarach:

- warunki geograficzne
- warunki demograficzne,
- zatrudnienie i bezrobocie
- gospodarka mieszkaniowa,
- szkolnictwo i wychowanie,
- ochrona zdrowia ,
- pomoc społeczna.

Analiza SWOT

Nie sporządzono analizy SWOT. Na mocne i słabe strony Gminy oraz szanse i zagrożenia wskazano w analizie statystycznej zawartej w diagnozie sytuacji społecznej.

Wizja i Misja:

W strategii nie sformułowano wizji i misji

Cele strategiczne

W każdym z obszarów opisanych w diagnozie sytuacji społecznej gminy zidentyfikowano charakterystyczne dla danego obszaru problemy społeczne. Dla poszczególnych obszarów problemowych sformułowano cele strategiczne oraz działania, jakie będą podejmowane dla ich realizacji.

Harmonogram działań z podaniem kosztorysu na określone cele.

Strategia zawiera „Program rozwiązywania problemów społecznych w latach 2005-2015” (zał. Nr. 4) W programie w formie tabelarycznej ujęto obszary problemowe (8 obszarów), zidentyfikowane dla tych obszarów problemy społeczne, cele strategiczne i zadania szczegółowe, realizatorów /partnerów tych działań oraz zamierzone efekty realizacji. Do realizacji strategii zostały włączone organizacje pozarządowe działające na terenie gminy Skarżysko-Kam.

Monitorowanie i ewaluacja

Zgodnie z zapisem w Strategii Polityki Społecznej koordynatorem realizacji Strategii jest Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skarżysku - Kamiennej. Ocena realizacji Strategii jest dokonywana we współpracy z Zespołem ds. Opracowania i Realizacji Gminnej Strategii Polityki Społecznej. Sprawozdanie jest sporządzane przez Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w okresach rocznych (od czerwca ubiegłego roku do lipca danego roku kalendarzowego). W sprawozdaniu ujęto zrealizowane działania w okresie

sprawozdawczym. Ostatnie sprawozdanie (zał. nr.5) zostało sporządzone za okres od czerwca 2010 r. do lipca 2011 r.

Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

Pomoc w formie zasiłku stałego, okresowego i celowego przyznano celowo i zasadnie. W aktach znajdują się aktualne zaświadczenia zakładów pracy o wysokości dochodów, odcinki rent i emerytur oraz zaświadczenia o wysokości świadczeń rodzinnych. Decyzje przyznające pomoc odbierane są osobiście przez klientów pomocy społecznej. Na uwagę zasługuje staranność sporządzania aktualizacji wywiadów środowiskowych, w których szczegółowo opisana jest sytuacja rodzinna i materialna osób i rodzin ubiegających się o pomoc.

Bardzo pozytywnym faktem jest, iż dożywianie w szkołach prowadzone jest w formie pełnego obiadu.

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych jest zgodny z art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U z 2009 r. Nr 175, poz.1362 z późn. zm.). Pracownicy socjalni posiadają legitymacje wydanych według wzoru określonego rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 stycznia 2011 roku w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. Nr 27, poz. 138). W decyzjach przyznających pomoc usługową jest nieaktualny publikator ustawy o pomocy społecznej. W kontrolowanym Ośrodku kontrakt socjalny jest wykorzystywany jako instrument pracy socjalnej. Na uwagę zasługuje także dobra współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy oraz organizacjami społecznymi.

Gminna Strategia Polityki Społecznej jest wdrażana i monitorowana zgodnie z zapisami w niej zawartymi.

Niemniej jednak analiza jej treści wskazuje, że część zadań przyjętych do realizacji uległa dezaktualizacji wobec zmieniającej się sytuacji społecznej gminy od 2005 r. do chwili obecnej. W związku z powyższym wskazany byłoby opracowanie nowego dokumentu pn: Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych opartego na aktualnej diagnozie sytuacji społecznej gminy tak, aby spełnione zostały wymogi art. 16b i art. 110 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz.1372 z późn. zm.).

VI. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez pracowników socjalnych i Dyrektora kontrolowanej jednostki.

Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z dyrektorem placówki.

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Dyrektor jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Dyrektorowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. nr 61 poz. 543).

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Dyrektor jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Protokół sporządzono 15 lutego 2012 r., podpisano 12 marca 2012 r.

Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej:

1. Renata Gwóźdź
2. Zofia Syska
3. Barbara Nowak

Ze strony kontrolowanej:

Bożena Bętkowska – Dyrektor MOPS